

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży
18-400 Łomża, Al. Legionów 9, tel. fax (86) 216-44-95
(86) 473-71-20, (86) 473-71-21, (86) 473-71-22
www.oke.lomza.pl e-mail: sekretariat@oke.lomza.pl

SPRAWOZDANIE

**Z EGZAMINU MATURALNEGO Z JĘZYKA BIAŁORUSKIEGO
I JĘZYKA LITEWSKIEGO
PRZEPROWADZONEGO W 2017 ROKU
W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM**

Opracowanie

dr Paulina Olechowska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Jolanta Nawrocka (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży)
Renata Pawlak (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku)
Danuta Pioch (współpracownik Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Gdańsku)

Opieka merytoryczna

dr Wioletta Kozak (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Opracowanie techniczne

Joanna Dobkowska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Pracownie ds. Analiz Wyników Egzaminacyjnych okręgowych komisji egzaminacyjnych

OKE w Łomży**Opracowanie**

Maria Fromelc-Chmielewska
Elżbieta Prószyńska
Anna Kierzkowska

Dane statystyczne

Krzysztof Najda

Centralna Komisja Egzaminacyjna

ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 022 536 65 00, fax 022 536 65 04
e-mail: sekretariat@cke.edu.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży

18-400 Łomża, Al. Legionów 9, tel. fax (86) 216-44-95
(86) 473-71-20, (86) 473-71-21, (86) 473-71-22
www.oke.lomza.pl e-mail: sekretariat@oke.lomza.pl

JEZYK BIAŁORUSKI

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka białoruskiego na poziomie podstawowym składał się z zadań sprawdzających umiejętności wykonywania na tekście nieliterackim operacji dowodzących jego rozumienia na różnych poziomach oraz z zadania polegającego na napisaniu wypracowania. Do tekstu *Быць свабодным*, którego autorką jest Наталля Пан, odnosiły się 2 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi i 3 zadania zamknięte; do tekstu *Стэрэатыпы пра вывучэнне моў: кропкі над „i”* (Марыя Кірава) – jedno zadanie krótkiej odpowiedzi i 3 zadania zamknięte. Wypracowanie należało napisać na jeden z dwóch danych do wyboru tematów: temat 1. wymagał napisania rozprawki problemowej związanej z dołączonym fragmentem tekstu epickiego i brzmiał *Ці патрэбныя сучаснаму чалавеку прыклады геройства? Паразважай над праблемай на аснове фрагмента твора Янкі Брыля Маці і іншых тэкстаў культуры. Твая праца павінна налічваць не менш за 250 слоў*, natomiast temat 2. zawierał polecenie napisania interpretacji utworu lirycznego (postawienia tezy interpretacyjnej i jej uzasadnienia) *Гравюры Скарыны*, którego autorem jest Максім Танк. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (13 punktów za rozwiązanie testu oraz 37 punktów za wypracowanie).

Zadania w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzały wiadomości oraz umiejętności ujęte w podstawie programowej z języka mniejszości narodowej w czterech obszarach: I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego; II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji; III. Analiza i interpretacja tekstów kultury; IV. Tworzenie wypowiedzi. Oprócz wymagań z IV etapu edukacyjnego (poziom podstawowy) obowiązywały wymagania z wcześniejszych etapów edukacyjnych.

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		167
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	167
	z techników	-
	ze szkół na wsi	-
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	-
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	167
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	-
	ze szkół publicznych	167
	ze szkół niepublicznych	-
	kobiety	90
	mężczyźni	77
	bez dysleksji rozwojowej	158
	z dysleksją rozwojową	9

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Z egzaminu zwolniono 15 osób – laureatów i finalistów Olimpiady z Języka Białoruskiego.

Tabela 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	-
	słabowidzący	1
	niewidomi	-
	słabosłyszący	-
	niesłyszący	-
	ogółem	1

3. Przebieg egzaminu

Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		24 maja 2017 r.	
Czas trwania egzaminu		170 minut	
Liczba szkół		2	
Liczba zespołów egzaminatorów		1	
Liczba egzaminatorów		5	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 8 ust. 1)		-	
Liczba unieważnień ²	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	-
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	-
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	-
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
Liczba wglądów ² (art. 44zzz)		-	
Liczba prac, w których nie podjęto rozwiązania zadań		-	

¹Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016 r., poz. 2223).

²Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2016, poz. 1943, ze zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Tabela 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne *

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów**
ogółem	167	30	100	74	100	74	15	100%
w tym:								
z liceów ogólnokształcących	167	30	100	74	100	74	15	100%
z techników	-	-	-	-	-	-	-	-
bez dysleksji rozwojowej	158	30	100	74	100	74	15	100%
z dysleksją rozwojową	9	62	80	-	-	72	5	100%

* Dane dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne podane zostały dla grup liczących 100 lub więcej zdających.

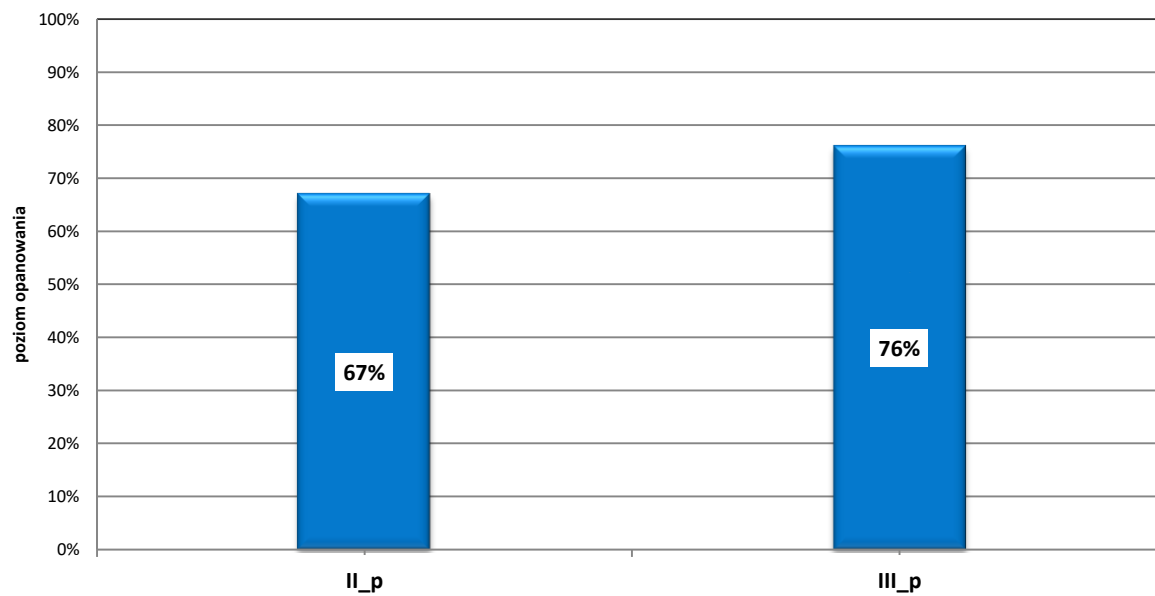
** Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Poziom wykonania zadań

Tabela 5. Poziom wykonania zadań

Nr zad.	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
1.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.12) odczytuje sens tekstów publicystycznych, uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	90
2.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.10) odczytuje sens tekstu, potrafi wydzielić fragment i objaśnić jego sens.	94
3.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.10) odczytuje sens tekstu, potrafi wydzielić fragment i objaśnić jego sens.	72
4.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.12) odczytuje sens tekstów publicystycznych, uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	34
5.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.12) odczytuje sens tekstów publicystycznych, uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	68
6.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.8) wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje (gimnazjum).	72
7.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.3) zna pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny i naukowy oraz stylizację językową (gimnazjum). 2.9) wskazuje charakterystyczne cechy stylu danego tekstu.	54

Nr zad.	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
8.	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.19) stosuje poprawne formy przymiotników (gimnazjum).	30
9.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.12) odczytuje sens tekstów publicystycznych, uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	86
10.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.11) dokonuje logicznego streszczenia tekstu argumentacyjnego (wyróżniając kluczowe pojęcia, twierdzenia i sposób ich uzasadnienia).	61
Zadanie sprawdzające tworzenie wypowiedzi – wypracowanie			
Treść	I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego.	1.1) zna utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej.	76
Poprawność rzeczowa	IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	4.7) określa problematykę utworu (gimnazjum); 4.10) rozpoznaje sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego.	95
Zamysł kompozycyjny	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) sprawnie posługuje się oficjalną odmianą języka narodowego (gimnazjum); 3.1) tworzy dłuższy tekst pisany zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3.2) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę, dobiera i porządkuje argumenty, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 3.4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji.	91
Spójność lokalna			94
Stosowność stylu		3.1) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą języka narodowego (gimnazjum).	84
Poprawność językowa	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.10) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych; 3.11) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się (gimnazjum); 3.12) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie (gimnazjum); 3.14) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach (gimnazjum); 3.19) stosuje poprawne formy odmiany [...] wyrazów w związkach składniowych (gimnazjum).	58
Poprawność zapisu		3.15) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych (gimnazjum); 3.13) pisze poprawnie pod względem ortograficznym (szkoła podstawowa); 3.14) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych (szkoła podstawowa).	63

Wykres 1. Poziom wykonania zadań w obszarze wymagań ogólnych

JĘZYK LITEWSKI

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka litewskiego na poziomie podstawowym składał się z zadań sprawdzających umiejętności wykonywania na tekście nieliterackim operacji dowodzących jego rozumienia na różnych poziomach oraz z zadania polegającego na napisaniu wypracowania. Do tekstu *Esame ne tai, kas atrodome. Vladas Drėma. „Dingęs Vilnius“*. – Vilnius: „Versus aureus“, 2013 (Gediminas Kukta) odnosiły się 3 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi i jedno zadanie zamknięte; do rozmowy z D. Martinellim – 3 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi i 2 zadania zamknięte. Wypracowanie należało napisać na jeden z dwóch danych do wyboru tematów: temat 1. wymagał napisania rozprawki problemowej związanej z dołączonym fragmentem tekstu epickiego i brzmiał *Ar verta pasi aukoti dėl kitų žmonių? Atskleiskite temą remdamiesi pateikta Dalius Grinkevičiūtės atsiminimų knygos Lietuvosiai prie Laptevų jūros ištrauka ir kitais kultūros tekstais. Jūsų rašinio apimtis turi būti ne mažesnė negu 250 žodžių*, natomiast temat 2. zawierał polecenie napisania interpretacji wiersza (postawienia tezy interpretacyjnej i jej uzasadnienia) *Labora!*, którego autorem jest Vincas Kudirka. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (13 punktów za rozwiązanie testu oraz 37 punktów za wypracowanie).

Zadania w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzały wiadomości oraz umiejętności ujęte w podstawie programowej z języka mniejszości narodowej w czterech obszarach: I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego; II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji; III. Analiza i interpretacja tekstów kultury; IV. Tworzenie wypowiedzi. Oprócz wymagań z IV etapu edukacyjnego (poziom podstawowy) obowiązywały wymagania z wcześniejszych etapów edukacyjnych.

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		19
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	19
	z techników	-
	ze szkół na wsi	19
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	-
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	-
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	-
	ze szkół publicznych	19
	ze szkół niepublicznych	-
	kobiety	10
	mężczyźni	9
	bez dysleksji rozwojowej	18
	z dysleksją rozwojową	1

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Tabela 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	-
	słabowidzący	-
	niewidomi	-
	słabosłyszący	-
	niesłyszący	-
	ogółem	-

3. Przebieg egzaminu

Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		24 maja 2017 r.	
Czas trwania egzaminu		170 minut	
Liczba szkół		1	
Liczba zespołów egzaminatorów		1	
Liczba egzaminatorów		1	
Liczba obserwatorów ³ (§ 8 ust. 1)		-	
Liczba unieważnień ⁴	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	-
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	-
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	-
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
Liczba wglądów ⁴ (art. 44zzz)		-	
Liczba prac, w których nie podjęto rozwiązania zadań		-	

³ Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

³Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016 r., poz. 2223).

⁴Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2016, poz. 1943, ze zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Tabela 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne *

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów**
ogółem	19	48	98	76	80	76	14	100%
w tym:								
bez dysleksji rozwojowej	18	48	98	78	80	76	14	100%
z dysleksją rozwojową	1	-	-	-	-	70	-	100%

* Dane dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne podane zostały dla grup liczących 100 lub więcej zdających.

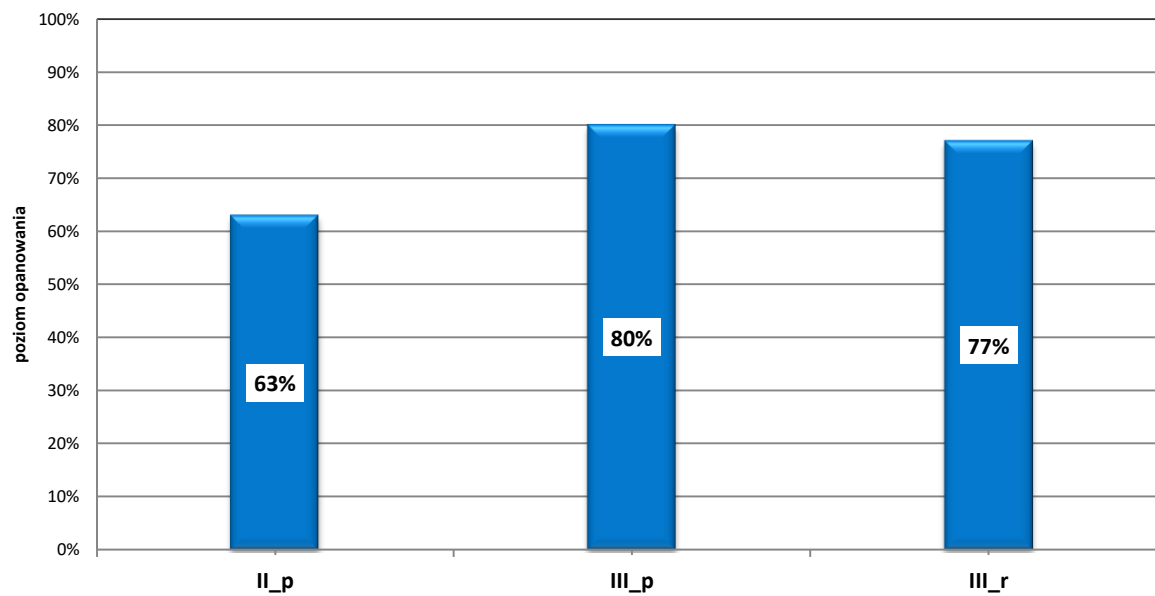
** Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Poziom wykonania zadań

Tabela 5. Poziom wykonania zadań

Nr zad.	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
1.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.11) dokonuje logicznego streszczenia tekstu argumentacyjnego (wyróżniając kluczowe pojęcia, twierdzenia i sposób ich uzasadnienia).	67
2.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.9) nazywa zastosowane w tekście środki językowe i określa ich funkcje.	74
3.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.12) odczytuje sens tekstów, uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	5
4.	III. Tworzenie wypowiedzi.	3. 11) dobiera antonimy (gimnazjum).	84
5.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.12) odczytuje sens tekstów, uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	84
6.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.10) odczytuje sens testu, potrafi wydzielić jego fragment i objaśnić jego sens i funkcję na tle całości; 2.9) określa funkcję środków językowych w tekście.	47
7.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.8) rozpoznaje intencje nadawcze.	89
8.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.10) odczytuje sens testu, potrafi wydzielić jego fragment i objaśnić jego sens i funkcję na tle całości.	68

Nr zad.	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
9.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.12) odczytuje sens tekstów, uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	68
Treść	I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego.	1.1) zna utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej lub etnicznej i przynależności do wspólnoty europejskiej oraz światowej;	81
Poprawność rzeczowa	IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury. III. Tworzenie wypowiedzi.	4.7) określa problematykę utworu (gimnazjum); 4.10) rozpoznaje sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego. 3.1) sprawnie posługuje się oficjalną odmianą języka narodowego (gimnazjum); 3.1) tworzy dłuższy tekst pisany zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3.2) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę, dobiera i porządkuje argumenty, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 3.4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji.	100
Zamysł kompozycyjny			100
Spójność lokalna			97
Stosowność stylu		3.1) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą języka narodowego lub etnicznego (gimnazjum).	100
Poprawność językowa	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.10) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych; 3.11) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się (gimnazjum); 3.12) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie (gimnazjum); 3.14) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach (gimnazjum); 3.19) stosuje poprawne formy odmiany [...] wyrazów w związkach składniowych (gimnazjum);	50
Poprawność zapisu		3.15) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych (gimnazjum); 3.13) pisze poprawnie pod względem ortograficznym (szkoła podstawowa); 3.14) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych (szkoła podstawowa).	47

Wykres 1. Poziom wykonania zadań w obszarze wymagań ogólnych

Poziom rozszerzony

1. Opis arkusza

Egzamin z języka litewskiego na poziomie rozszerzonym polegał na napisaniu wypracowania na jeden z dwóch danych do wyboru tematów. Temat 1. wymagał napisania wypowiedzi argumentacyjnej związanej z fragmentem rozmowy Eveliny Gužauskytė z Jono Meko i brzmiał *Remdamiesi pateikta ištrauka suformuluokite problemą ir ją panagrinėkite. Naudokitės Jono Meko ir jo pašnekovės težėmis ir apmąstymais bei kitu kultūros tekstu. Jūsų rašinio apimtis – ne mažiau kaip 300 žodžių*, natomiast temat 2. – napisania interpretacji porównawczej wierszy, których autorem jest Marcelijus Martinaitis (postawienia tezy interpretacyjnej i jej uzasadnienia): *Kaip Kukutis protą atgavo* i *Kukutis savo laidotuvėse*. Za rozwiązanie zadania zdający mógł otrzymać 40 punktów.

Zadanie w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzało wiadomości oraz umiejętności ujęte w podstawie programowej języka mniejszości narodowej (poziom rozszerzony) w czterech obszarach: I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego; II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji; III. Analiza i interpretacja tekstów kultury; IV. Tworzenie wypowiedzi. Zdających obowiązywały również wymagania z poziomu podstawowego oraz z wcześniejszych etapów edukacyjnych (szkoła podstawowa, gimnazjum).

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 6. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		17
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	16
	z techników	1
	ze szkół na wsi	16
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	1
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	-
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	-
	ze szkół publicznych	17
	ze szkół niepublicznych	-
	kobiety	10
	mężczyźni	7
	bez dysleksji rozwojowej	17
	z dysleksją rozwojową	-

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Tabela 7. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	-
	słabowidzący	-
	niewidomi	-
	słabosłyszący	-
	niesłyszący	-
	ogółem	-

3. Przebieg egzaminu

Tabela 8. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		24 maja 2017 r.	
Czas trwania egzaminu		180 minut	
Liczba szkół		2	
Liczba zespołów egzaminatorów		1	
Liczba egzaminatorów		1	
Liczba obserwatorów ⁵ (§ 8 ust. 1)		-	
Liczba unieważnień ⁶	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	-
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	-
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	-
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
Liczba wglądów ⁶ (art. 44zzz)		-	
Liczba prac, w których nie podjęto rozwiązania zadań		-	

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

⁵Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016 r., poz. 2223).

⁶Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2016, poz. 1943, ze zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Tabela 9. Wyniki zdających – parametry statystyczne *

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	17	40	100	75	65	77	18
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	16	40	100	79	65	78	18
z techników	1	-	-	-	-	55	-

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych. Parametry statystyczne podane zostały dla grup liczących 100 lub więcej zdających.

Poziom wykonania zadań

Tabela 10. Poziom spełnienia wymagań w zakresie tworzenia wypracowania na poziomie rozszerzonym (wypowiedzi argumentacyjnej oraz interpretacji porównawczej ujętych łącznie)

Kryt.	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania (%)
Treść	I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego.	1.1) zna utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej lub etnicznej i przynależności do wspólnoty europejskiej oraz światowej.	75
Poprawność rzeczowa	IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	4.7) określa problematykę utworu (gimnazjum); PR4.1) wskazuje związki między różnymi aspektami utworu; PR4.8) R rozpoznaje retoryczną organizację wypowiedzi.	100
Zamyśl kompozycyjny	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) sprawnie posługuje się oficjalną odmianą języka narodowego (gimnazjum); 3.1) tworzy dłuższy tekst pisany zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3.2) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę, dobiera i porządkuje argumenty, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 3.4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji.	97
Spójność lokalna			97

Kryt.	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania (%)
Stosowność stylu	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą języka narodowego lub etnicznego (gimnazjum).	100
Poprawność językowa	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.10) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych; 3.11) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się (gimnazjum); 3.12) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie (gimnazjum); 3.14) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach (gimnazjum); 3.19) stosuje poprawne formy odmiany [...] wyrazów w związkach składniowych (gimnazjum).	47
Poprawność zapisu		3.15) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych (gimnazjum); 3.13) pisze poprawnie pod względem ortograficznym (szkoła podstawowa); 3.14) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych (szkoła podstawowa).	35

Komentarz

Języki mniejszości narodowych

1. Poziom podstawowy

Arkusze egzaminacyjne z języków białoruskiego i litewskiego na poziomie podstawowym składały się z zadań testowych sprawdzających umiejętności wykonywania na tekście nieliterackim operacji dowodzących jego rozumienia na różnych poziomach oraz z zadania polegającego na napisaniu wypracowania. We wszystkich trzech językach wystąpiły zadania wymagające napisania streszczenia tekstu, sprawdzające znajomość środków językowych zastosowanych w tekstach oraz zadania zamknięte prawda/fałsz lub tak/nie sprawdzające szczegółowe rozumienie tekstu.

Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w zadaniach

Język białoruski

W arkuszu egzaminacyjnym z języka białoruskiego do tekstu *Быць свабодным*, którego autorką jest Наталля Пан, odnosiły się 2 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi i 3 zadania zamknięte. Problematyka tekstu dotyczyła wolności osobistej każdego człowieka i poczucia odpowiedzialności za dokonywane życiowe wybory. Do tekstu drugiego *Стэрэатыпы пра вывучэнне моў: кропкі над „i”* (Марыя Кірава) zaproponowano jedno zadanie krótkiej odpowiedzi i 3 zadania zamknięte. Tekst dotyczył mitów związanych z różnymi sposobami nauki języków obcych.

Rozumienie tekstu na poziomie znaczeń oraz elementów komunikacji językowej

Spośród zadań do pierwszego tekstu dwa pierwsze zadania zamknięte okazały się bardzo łatwe (poziom wykonania – odpowiednio 90% i 94%). Zadanie 1., stanowiące wprowadzenie zdającego w problematykę tekstu, sprawdzało rozumienie głównej myśli tekstu, drugie – odczytanie intencji nadawcy i wykorzystanie funkcji cudzysłowu.

Również zadanie 3., które sprawdzało umiejętność odczytania sensu akapitu, większość zdających wykonała poprawnie (poziom wykonania – 72%).

W grupie zadań do drugiego tekstu dwa zadania – 6. i 9. (poziom wykonania – odpowiednio 72% i 86%) okazały się łatwe i dotyczyły zrozumienia czytanego tekstu na poziomie informacji jawnych i ukrytych.

W zadaniu 4., (zamkniętym typu prawda/fałsz) wymagano od zdających rozstrzygnięcia, czy przywołane zdania oddają poglądy autorki zaprezentowane w tekście. Zadanie wymagało rozumienia tekstu na poziomie złożonym, hierarchizacji przewarżanych informacji, zrozumienia stosunku autora do opisywanych zagadnień. Zadanie okazało się dla zdających trudne (poziom wykonania – 34%).

Zadanie 5. wymagało odczytania tekstu oraz sformułowania pytań do dwóch jego akapitów. Zadanie okazało się umiarkowanie trudne dla zdających (poziom wykonania – 68%).

Zatem z wyszukiwaniem informacji złożonych, dostrzeganiem powiązań między informacjami, odróżnianiem informacji ważnych od drugorzędnych, wnioskowaniem na podstawie przesłanek zawartych w tekście zdający mieli najwięcej problemów.

Świadomość językowa i stylistyka

Za rozwiązanie zdania 7. zdający mógł otrzymać dwa punkty: jeden punkt za wskazanie stylu, w jakim napisany był tekst, oraz jeden – za podanie dwóch cech tego stylu. O ile rozpoznanie stylu publicystycznego nie stanowiło dla większości zdających większej trudności, o tyle poprawne wymienienie jego dwóch cech – tak, w związku z czym tracili jeden punkt. Zdający mają ogólną wiedzę na temat klasyfikacji stylów funkcjonalnych, nie mają jednak świadomości, jakie cechy wyróżniają poszczególne style. Maturzystom brakuje także umiejętności zastosowania posiadanej wiedzy do odróżniania i rozpoznawania cech gatunkowych konkretnych gatunków należących do stylów: publicystycznego, naukowego, artystycznego i urzędowego.

Najtrudniejszym zadaniem w arkuszu okazało się zadanie 8., w którym należało utworzyć przymiotniki od trzech rzeczowników (poziom wykonania – 30%). Zadanie to sprawdzało wiedzę z zakresu gimnazjum. Zdaniem nauczycieli zbyt mały nacisk kładzie się w liceum na powtórzenie i ćwiczenie gramatyki języka białoruskiego. Czteroletnie liceum może przynieść w tym względzie wymierne korzyści.

Streszczenie

Zadanie 10. wymagało napisania streszczenia tekstu. Maksymalną liczbę punktów za to zadanie otrzymała niewielka liczba zdających. Żeby otrzymać 3 punkty, należało określić, jaki jest temat tekstu i co na ten temat powiedziano w tekście, zachować adekwatny poziom uogólnienia, spójność tekstu oraz zmieścić się w limicie słów (40-60). Zwięzłe przedstawienie treści artykułu przysporzyło maturzystom wielu problemów. Tylko 61% piszących w pełni zrealizowało wymagania stawiane poprawnemu streszczeniu. Najtrudniejsze było zachowanie właściwego poziomu uogólnienia. Także zachowanie logiki i spójności streszczenia sprawiły zdającym dużą trudność. Brak dbałości o spójność zdaniową, nieumiejętność zachowania ciągłości wywodu oraz zapisania ogólnej konkluzji, która zamyka wywód, to najczęstsze problemy, z jakimi borykali się tegorocznym maturzyści.

Język litewski

W arkuszu egzaminacyjnym z języka litewskiego do tekstu *Esame ne tai, kas atrodome. Vladas Drėma. „Dingęs Vilnius“*. – *Vilnius: „Versus aureus“*, 2013 (Gediminas Kukta) odnosiły się 3 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi i jedno zadanie zamknięte; do rozmowy z D. Martinellim na temat muzycznej rewolucji – 3 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi i 2 zadania zamknięte.

Rozumienie sensów tekstu na różnych jego poziomach

Zadania polegające na odczytywaniu znaczeń i informacji złożonych zawartych w tekstach źródłowych sprawiły zdającym pewną trudność.

Najtrudniejszym zadaniem do tekstu nieliterackiego okazało się zadanie 3. (poziom wykonania – 5%) – zadanie zamknięte, sprawdzające rozumienie tekstu na poziomie znaczeń. Zadanie polegało na wyborze zdań zgodnych i niezgodnych z treścią tekstu. Wszystkie zamieszczone w tabeli zdania były zgodne z tekstem. Duża przypadkowość wskazywanych odpowiedzi dowodzi, że zdający mieli problem ze zrozumieniem sensu tekstu.

Umiarkowanie trudne okazały się zadania 8. i 9. (poziom wykonania obydwu zadań – 68%), sprawdzające umiejętność odczytywania sensu fragmentu oraz całego tekstu na poziomie znaczeń i komunikacji.

Łatwe okazały się zadania 5. i 7. (poziom wykonania – odpowiednio 84% i 89%), sprawdzające rozumienie tekstu na poziomie znaczeń, w tym odróżnianie informacji ważnych od drugorzędnych.

Świadomość językowa i stylistyka

Najłatwiejszym zadaniem (poziom wykonania – 84%) było zadanie 4., polegające na dobraniu dwóch antonimów do słów *niokoti* i *dingti*.

Łatwe dla maturzystów było również zadanie 2. z zakresu nauki o języku (poziom wykonania – 74%), w którym zdający mieli podać przykłady żargonizmów występujących w tekście G. Kukty i omówić ich funkcję.

Trudnym okazało się natomiast zadanie 6. (poziom wykonania – 47%), w którym należało wyjaśnić sformułowanie „geriausiai saugoma lietuvių paslaptis“, a następnie wskazać, że została w nim zawarta ironia. Zadanie sprawdzało świadomość językową zdających w zakresie znajomości zabiegów stylistycznych występujących w tekstach publicystycznych.

Streszczenie

Umiarkowanie trudne okazało się zadanie 1., polegające na napisaniu streszczenia o objętości 40-60 słów. Uczniowie tracili punkty przede wszystkim za brak umiejętności parafrazowania tekstu, uogólniania informacji oraz za zaburzenia w spójności tekstu. Wielu zdających po prostu cytowało poszczególne fragmenty tekstu G. Kukty.

Tegoroczne wyniki z części testowej arkusza były porównywalne z wynikami z poprzednich lat. Umiejętności zdających w zakresie odczytywania znaczeń i informacji złożonych zawartych w tekstach źródłowych, znajomości zabiegów stylistycznych występujących w tekstach publicystycznych, czy zwięzłego przedstawienia treści artykułu są bardzo zróżnicowane. Opanowanie podstawowych umiejętności dotyczących rozumienia sensów tekstu na różnych jego poziomach należy ocenić jako wystarczające. Umiejętnością, która jest dość trudna do opanowania, okazuje się napisanie streszczenia tekstu. Problem sprawia maturzystom formułowanie ogólnych konstatacji, które oddawałyby we właściwy sposób sens tekstu, bez zbędnych szczegółów.

Tworzenie własnego tekstu w języku narodowym

Zadanie w drugiej części arkuszy maturalnych z języków mniejszości narodowych polegało na napisaniu wypracowania na jeden z dwóch danych do wyboru tematów. Sprawdzało ono znajomość utworów literackich i innych tekstów kultury ważnych dla poczucia tożsamości narodowej, umiejętność analizy i interpretacji podanego tekstu literackiego oraz tworzenia wypowiedzi argumentacyjnej w języku narodowym.

Wypracowanie, zarówno w formie rozprawki, jak i w formie interpretacji, powinno stanowić dłuższą wypowiedź argumentacyjną adekwatną pod względem treściowym, logiczną i spójną, poprawną merytorycznie, zgodną z podstawowymi zasadami kompozycji, stosowną i funkcjonalną pod względem stylistycznym, poprawną pod względem języka i zapisu.

Wypracowania liczące mniej niż 250 słów były oceniane jedynie w kryterium treści, natomiast za kompozycję oraz styl i język wypowiedzi przyznawano 0 punktów.

Wymagania dotyczące wypracowania maturalnego w obu formach były takie same w zakresie poprawności rzeczowej, spójności lokalnej (wewnątrz akapitu), stylu, języka i zapisu. Różniły się nieznacznie w zakresie kompozycji, a zasadniczo w zakresie treści wypowiedzi: przedstawienia stanowiska wobec problemu (rozprawka) lub koncepcji odczytania utworu (interpretacja), a także sformułowania uzasadnienia (obie formy).

Rozprawka na poziomie podstawowym sprawdza zarówno umiejętność odbioru, analizy i interpretacji tekstu literackiego, jak i tworzenia własnej wypowiedzi. Aby przygotować tego rodzaju wypowiedź, zdający musi najpierw rozpoznać sens załączonego do polecenia tekstu, określić jego problematykę, odnaleźć elementy znaczące dla odczytania utworu, a następnie wyszukać odpowiednie konteksty (teksty kultury) przydatne do opracowania zagadnienia wskazanego w poleceniu, a więc porównać funkcjonowanie tych samych motywów w różnych tekstach kultury.

Praca interpretacyjna powinna polegać na przedstawieniu propozycji odczytania utworu poetyckiego, czyli zaprezentowaniu rozumianych przez zdającego sensów tekstu. Zadaniem zdającego jest uzasadnienie postawionej tezy/hipotezy interpretacyjnej za pomocą argumentów pozwalających na jej uprawomocnienie. Część argumentacyjna powinna zawierać ustalenia analityczne dotyczące na przykład: elementów dostrzeżonej w utworze sytuacji komunikacyjnej, kompozycji tekstu oraz jej funkcji, cech stylu wypowiedzi i użytych w niej środków językowych (zwłaszcza artystycznych) oraz ich funkcji, dosłownych i niedosłownych znaczeń poszczególnych elementów utworu (w tym jego tytułu), zwłaszcza metaforycznych, alegorycznych i symbolicznych, przynależności gatunkowej tekstu, kreacji świata przedstawionego (w tym funkcji motywów literackich występujących w przeczytanym tekście), odwołań do kontekstów, ze szczególnym uwzględnieniem innych tekstów kultury. To, jakie działania analityczne i interpretacyjne zostaną podjęte, zależy od postawy zdającego i celów, które sobie wyznaczył.

Język białoruski

Temat 1. był chętnie wybierany przez maturzystów. Mieli oni, w oparciu o interpretację fragmentu utworu Janki Bryła *Matka* oraz innych tekstów kultury, rozważyć problem, czy współczesny człowiek potrzebuje przykładów bohaterstwa.

Sformułowanie stanowiska wobec problemu podanego w poleceniu oraz uzasadnienie tego stanowiska okazały się dla zdających łatwym zadaniem. Znaczna większość zdających otrzymała także maksymalną liczbę punktów za poprawność rzeczową, zamysł kompozycyjny i spójność lokalną. Za poprawność językową, podobnie jak w latach poprzednich, jedynie 58% zdających otrzymało maksymalną liczbę punktów, a za poprawność zapisu – 63% tegorocznych maturzystów.

Abiturienti, jako konteksty interpretacyjne, przywoływali teksty kultury z literatury polskiej i europejskiej.

Poniżej zamieszczono przykład wypracowania, w którym realizacja wszystkich kryteriów została oceniona na maksymalną liczbę punktów.

Zdający zrozumiał zawarty w temacie problem, postawił tezę i zaproponował trafne rozwiązanie problemu. Zawarł w pracy uzasadnienie, które jest trafne (zawiera logicznie poprawne argumenty, czyli stwierdzenia poparte przykładami za przyjętym rozwiązaniem problemu), szerokie (trafnie odniósł się do wszystkich elementów wskazanych w poleceniu) i pogłębione (wnikliwie odniósł się w rozwinięciu do wszystkich elementów polecenia).

Геройство завжди вимагає великої самотності і мовчазу
 мовби до другого чоловіка. Много трагедій такої
 ностальгических прокинувшись у воєнних тяжотках. Мажу' хаччи
 захищати хаччи кроче гурмані. Яны много розмовали, хаччи
 але не вдалося на гаччи дамакчалі: ^{іншим} ~~жучи~~ іррасканы гаччи
 беру патрыяна пражлагу гаччи геройства, таму што таму
 мы можам вимагаць мові до дитинства.

Таму геройства закрутка і апабданні: Які' Арыя
 пз. "Масі". Галоўная герані герані з'яўлялася старай, чаччи
 мой пачытай. Яна ўсё пачынае працавала і мамінае за ісе.
 сынай і ішчыя мажэй. Сама вывела сынай у мажэй. Масі
 прыкешчывы ~~ка~~ паперу на тэ ка тэлеграфічным шпце
 паперку, не памалач даіцай", іразу сказала, што хаччытай
 нішто не паслухае. Калі даіцы прышлі да се дахата, таччына
 кледзевы ка пагрозу дамачала іч. Яе адметным жасам
 дыма мові ~~на~~ до другога чалавека. Масі расстрэлілі ^{а не хаччы} і ^{стайлі}
~~хаччы~~. Кабачт калі ішла на смерць не думала пра ісе, таму
 пра ічой. Масінае да хаччи пражыла жару і ішчы мажэй.
 Этоі паступак можам ачаччы як прагаччы. Паччына адра-
 тымае ваччы самотності і паччынае да ~~жучы~~ мажэй.

Варта таксама з'яўляецца збачу на сярэжкі і паччы
 Які' Курман пз. "Курман". Асоча ічойнае пра іррасканы

...сека ў поштані зямля. Гэты чалавек вельмі прыгожа зраў
 на зямля. Калі павялічы пачуці мядзю, яна сасіхалі. Агронаў
 зраў запрашаны на вяселе дачкі зямлара зямля, адмовіў
 зямляў. Ён не хацеў граць на зямля, а праца тая працяў
 пра зразнама князя які з са зямлараў агрону да мядзю.
 Чындар зраў пачуці зямля. Чындар атмаў
 ў Агрок у народзе атмаўся істэма пра чалавека, які
 супраць прастаў ^{новіў} князя. Гэты чындар наступак мядзю
 запамітаў як зраўна пачуці. А зямлю затмаў паче
 многія мядзю зразнама на чындар ^{у тым законе} мядзю да
 бяткама. Чындар не хацеў зраўна ён і чындар зямлю да
 да справдзіва і чындар. Ён хацеў зраўна крыху ча-
 лавечасці.

Мама чалавечасці і зраўна зямлячасці таксама
 ў твары. Валяў дэкама пачуці. Зраўна
~~зямля атмаўся зраўна зямлячасці зраўна мядзю~~ Чындар зраўна
 тая атмаўся зраўна - Валодзь і Алеўна. Гэты мядзю
 тачы чындар ад ваіны. Алеўну пачуці чындар Валодзь
 Чындар на зраўна ў Валодзь пачуці чындар іна.
 Ён узлў ~~на Алеўну~~ Алеўну пачуці і пераправіў зямлю
~~на чындар~~ на чындар дачуці чындар. Чындар не дачуці чындар,
 не атмаўся ~~но~~ пачуці чындар на чындар іна. Гэты чалавек
 зраўна чындар чалавечасці і мядзю. Ён пачуці чындар
 што праца чындар не тачы пра чындар, але і пра чындар

чалавека. Такіс гэтыя і моцы у ^{высшай ступені} ~~велькіх~~ ~~уродуні~~ ~~упыску~~ на
цэвядзенне іх моцэй.
Падымаў багоў, хату падтрымаў ~~своі~~ тэзе. Прыклада герай-
або велькіх ~~бачных~~ і жыці кэжона чалавека. Ані ўтывалочь
на сьветалочы моцэй. Калі ~~знакоч~~ ~~жакчінс~~ з ~~тата~~ ~~паста-~~
кай ~~паўнай~~ чалавечнась; момат дачыраць ~~сво~~ ~~пазытыўна~~
рыя характару ~~напротыв~~; адвала, ^у самахвечнась. ~~Мада~~ ~~чы~~
~~момат~~ ~~адрозніваць~~ ~~пастава~~ ~~паўна~~ ~~моцэй~~ ~~да~~ ~~велькіх~~
моц ~~велькіх~~ ~~жакчінс~~ і ~~татчін~~ ~~кашым~~ ~~пшыс~~. ~~Па~~ ~~моц~~
~~чарт~~ ~~чотак~~ ~~кашым~~ ~~кэжак~~ у ~~іх~~ ~~жакчінс~~ ~~чотак~~ ~~чотак~~
~~жакчінс~~. ~~Мада~~ ~~чотак~~ ~~падымаў~~ ~~як~~ ~~чы~~ ~~жакчінс~~ ~~моц~~
~~падымаў~~ ~~і~~ ~~велькіх~~ ~~сітуацыях~~.

Formuła polecenia do tematu 2. jest stała i nie zawiera wskazówki interpretacyjnej. Zobowiązuje do napisania wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym. Maturzyści zmierzili się z wierszem Гравюры Скарыны, którego autorem jest Максим Танк. Концепція odczytania utworu powinna być niesprzeczna z utworem i uwzględniać znaczenia dosłowne, jak i niedosłowne. Za koncepcję niesprzeczną z utworem, spójną i obejmującą sensy niedosłowne oraz jej trafne i pogłębione uzasadnienie zdający otrzymywali maksymalną liczbę punktów.

Poniższe wypracowanie jest przykładem, w którym zdający za wyżej wymienione kryteria otrzymał maksymalną liczbę punktów, ale otrzymał obniżoną liczbę punktów na zamysł kompozycyjny oraz za obecność licznych nierazących błędów językowych. Przypomnijmy, że poprawność językową ocenia się ze względu na liczbę i wagę błędów składniowych, leksykalnych, słowotwórczych, frazeologicznych, fleksyjnych i stylistycznych.

Вера Максіма Мамка „Грэбноры Скарына” гаворыць
 пра творчасць Францыска Скарыны. Пачэсвае што
~~яна~~ ^{яе беларускі} народ
~~яна~~ незвычайная і вачына. Гэта творчасць
 ксаве ў модзе і ніколі не зогіне і злучэнца
 бліжнім скарбам культуры.

Творчае паружненне да ~~з~~ беларускага грабар
 на гэтым гісторыі. Пачэсвае што што яна трэба
~~яна~~ ^{Творчае} яе гэтва на чаторых яна пакорзіца бужзе
 зучэсвае і пачыць дорзе чом модзі ~~яна~~
 чаторыя гэтва гэтва пасадзі; гэту творчае скарба
 Гаворыцца што Францыска ~~яна~~ ^{яна} мод зучыць
 лемка матэрыяч, чом гісторыя свайго народа
 чаторыя пачысвае. Беларускі народ зучэсвае адна
 мучыць і іншыя народы ~~яна~~ і гісторыя і іншыя народы,
~~яна~~ ^{яна} Богамша ў пачысвае і інспірацыя
 моментам ~~яна~~ ^{яна} Скарына вачысвае гэту скарба
 матэрыяч, чом што ён верыць у народ. Вачысвае
 гэтыя грэбноры сацыял ~~яна~~ ^{яна} свайго веры, веры ў
 лемка час і захвалем гэтыя народы.
 Народ гэты ніколі не пачысвае ~~яна~~ ^{яна} рэпрэсія,
 у Беларускіх дума свайго марамеся. Захвалем
 так гаворыць яе шчорыць у гэтыя гэтва і німа
 іх не знішчыць. Ні агома, ні задысвае, ні веры,

netraja skrupulo iz netelija. Materis buvo itreinta i kibiru,
 noris nepadone nilla blojo. Tels jai su mano ^{su mano} pomejti prof gyventi tra-
 finansko oloje, dirbti sunkius, olinantius darbus. Nors ji joms
 pnyks pabegti, ir girti i Lietuva, baine buvo nestiejiu-
 ja gyvenimo dalis. ^{galimybai} Knygas autori patelo; tordyuo organu
 rankas: ji buvo ta Materis buvo karlinama, ^{norima buvo norint} netelija
 itraukti uno dangiu informator, surijator su zinomis,
 unise padijo klapytis, taiki matericline papalga. Tadem
 Delis gindesioite pirimo tylo, ji ^{nenorejo} atskirti
~~teser~~ ^{ji padarino imanis} idusti taite ir atskirti teser. Materis pajandjo
 kitu labui x zinodama, kad jor pirimlines jai isgelbėti
~~dang~~ ^{asmeny} imanis likimus. Autori buvo išklimusi,
 kad vercia isengoti savo parke, kai istuati kitas mejas
 gyvenimo matericis. Ji nestuleide nei mano pleicifiro
 vektor, nei gutilo se-dradarienti su valdzia. Pziato-
 jimas buvo vieninteli ietis, miltosainioje situacijoje.
 Valdoai, poridami ixyti ienig, jales ateti, turi panti
 labi warbis prandimus. Danguna ji perivenite kitu
 labui) pandoja tuo savaja kime. ~~juos~~ ^{juos} gansa
 Juos gansa kurimo „herkus rantes“ pziindius ~~reikijos~~
 veikijos labi mylop ova tauta. Ji jom buvo Nors slo
 gyvenini gyvenimo ji turejo nustunti i eai. Nors kredita
 buvo p gyvenimo meile, p veikimai rade, kad putrai
 uzieni dideme vieta x jirdyje. Herkus rantes nelajjo
 karicenti su piciat. Paubodemas asmenis kime jai
 vyteri ixyti iulnis ~~paus~~ tautos ateti. Paucedes myki-

...mądro, m. lusia miodorob j. p. w. d. l. i. n. i. c. i. , w. t. h. o. d. a. w. y. c. a. s. p. a. l. i. t. a. ,
 t. c. i. e. n. n. e. i. g. a. s. j. i. r. m. u. d. k. i. e. , h. e. d. a. t. i. t. a. u. k. o. d. e. w. e. s. i. j. k. a. r. o. r. ,
 g. a. i. m. e. l. e. n. t. i. h. i. t. y. a. t. i. t. i. , t. o. d. e. l. k. a. m. d. e. r. a. t. h. r. o. a. m. w. e. d. i. n. i. ,
 p. a. r. i. c. u. k. i. j. a. x. i. z. r. e. d. a. p. r. a. n. i. s. , m. i. n. i. t. i. .

...Vieno žmogus ~~anta~~ sprendimais gali ~~pa~~ p. d. c. r. p. t. i. d. i. d. e. l. e. j. a. l. e. k. y.
 l. i. l. u. m. i. s. l. i. l. i. m. i. s. P. a. r. i. c. u. k. i. j. a. u. k. i. j. a. s. g. a. l. i. a. s. i. j. e. l. b. e. t. i. d. a. n. g. t. a. a. s. m. e. n. y. s.

...Alberto Camus ~~transjaks~~ ~~lunjas~~ ~~pa~~ „Dziars“ p. a. p. i. n. d. i. n. i. t.
 w. e. i. k. a. j. a. s. d. e. l. t. a. r. a. s. R. i. e. u. x. p. a. r. i. n. i. d. a. s. t. a. p. t. i. g. y. d. y. t. i. j. a. i. z. p. a. d. e. b. i.
 l. i. t. e. r. s. T. i. l. i. l. u. s. O. r. a. n. e. m. i. e. s. t. e. ^{d. i. d. e. l. e. i} ~~d. i. d. e. l. e. i~~ e. p. i. d. e. m. i. j. a. ~~d. e. l. t. a. r. a. s~~
 d. e. l. t. a. r. a. s. n. e. g. a. l. d. o. ^{s. u. o} ~~s. u. o~~ b. r. a. n. f. a. n. s. l. e. i. l. a. j. i. t. d. i. e. n. a. , n. a. l. d. i. j.
 g. e. l. k. i. j. l. i. j. a. s. i. t. i. l. i. t. u. s. i. n. a. r. e. s. , r. i. z. i. l. u. a. d. e. w. e. s. s. a. s. o. g. y. n. y. k. e. D. e. l. t. a. r. a. s.
 R. i. e. u. x. p. a. r. i. c. u. k. i. j. a. s. d. e. l. l. i. t. e. r. s. j. a. m. n. e. l. e. i. d. o. s. g. i. z. i. t. e.
 p. a. l. i. k. t. i. l. i. g. a. n. i. s. i. z. i. s. y. t. i. i. ~~n. e. s. t. e~~ m. i. e. s. t. o. p. a. s. s. a. s. o. ~~s. a. s. o.~~
 s. e. r. g. a. n. t. i. a. , i. n. a. r. a. s. G. y. d. y. t. a. j. a. s. s. u. s. i. d. e. i. k. i. e. s. a. l. i. l. i. m. i. s. j. i. r.
 i. n. o. j. a. s. , h. e. d. d. e. l. t. a. r. a. s. p. a. r. l. i. g. a. y. a. a. n. t. e. l. i. k. t. i. n. a. s. d. e. l. t. a. s.
 i. t. e. r. i. s. y. g. y. w. e. t. i. l. i. t. e. r. s. i. n. a. r. e. m. s. j. a. a. n. t. a. n. e. k. a. s. b. e. w. a. d. e.
~~D. e. l. t. a. r. a. s.~~ D. e. l. t. a. r. a. s. p. a. r. y. s. l. d. y. s. j. i. d. o. j. a. s. p. a. r. i. c. u. k. i. j. a. s. d. e. l.
 l. i. t. e. r. s. - w. e. l. t. e.

...P. a. r. i. c. u. k. i. j. a. s. V. i. e. n. o. ž. m. o. g. u. s. a. n. t. e. g. a. l. i. i. j. e. l. b. e. t. i. d. a. n. g. t. i. j. a.
 p. a. r. i. n. a. n. t. i. d. i. d. e. m. i. c. a. h. e. l. i. m. i. i. n. a. r. i. s. A. b. e. l. j. a. n. g. a. m. a. s. i. z.
 e. g. i. r. a. s. n. e. i. s. j. e. l. b. e. t. p. a. p. a. l. o. m. a. p. a. r. i. t. e. r. t. i. t. o. i. n. a. r. i. s. ,
~~t. u. r. i. s. g. y. p. e. n. e. s.~~ P. a. r. i. c. u. k. i. j. a. s. y. a. l. e. b. a. i. d. i. d. e. l. l. i. t.
 i. z. y. n. t. ž. m. o. g. a. s. g. y. p. e. n. i. s. , t. a. t. a. n. v. e. r. t. a. t. e. t. o. i. n. g. i. s. ž. e. n. g. l. i.
 i. z. p. l. e. i. s. t. i. k. i. t. o. l. i. b. i. n. a. , x. i. j. a. s. j. a. s. p. a. r. i. t. e. r. s.

Temat 2. wybrało troje zdających. Wymagał on przedstawienia oraz uzasadnienia własnej koncepcji interpretacyjnej wiersza znanego litewskiego poety Vincasa Kudirka. Spełnienie wymagań zawartych w podstawie programowej, dotyczących określenia problematyki utworu, wyodrębnienia tezy interpretacyjnej, dobierania argumentów (w tym zastosowania sfunekjonalizowanej analizy środków stylistycznych, dobierania przykładów ilustrujących wywód myślowy, przeprowadzenia prawidłowego wnioskowania) okazało się dla zdających umiarkowanie trudne. Zdający głównie

parafrazowali sensy dosłowne, stąd też interpretacje były powierzchowne. Maturzyści nie uwzględniali kontekstów historycznych, koniecznych do pełnego zrozumienia wiersza.

2. Poziom rozszerzony

Zadania egzaminacyjne na poziomie rozszerzonym sprawdzały umiejętność analizy i interpretacji tekstu o tematyce kulturowej oraz tekstów literackich, a także umiejętność tworzenia własnego tekstu. Tematy wypracowań odnosiły się do utworów niewymienionych w podstawie programowej. Temat 1., z języka litewskiego – z fragmentem rozmowy Eveliny Gužauskytė z Jono Meko o różnym rozumieniu przywiązania do własnej narodowej tożsamości (język litewski). Zdecydowana większość maturzystów wybrała temat 1.

Zadaniem maturzysty, który wybrał temat 2., było przedstawienie koncepcji interpretacji porównawczej dwóch tekstów poetyckich oraz uzasadnienie odczytania sensów obu utworów. Niezależnie od wyboru tematu zdający pisali wypracowanie o charakterze argumentacyjnym liczące co najmniej 300 słów. Z języka litewskiego – Marcelijusa Martinaitisa *Kaip Kukutis protą atgavo i Kukutis savo laidotuvėse*.

W ocenie wypracowań z poziomu rozszerzonego za kryteria najważniejsze uznaje się w przypadku wypowiedzi argumentacyjnej – określenie problemu podjętego w tekście i sformułowanie stanowiska wobec rozwiązania przyjętego przez autora tekstu, a w przypadku interpretacji porównawczej – sformułowanie koncepcji porównywania utworów i uzasadnienie tezy interpretacyjnej. Za kryteria wspomagające w obu formach gatunkowych uznaje się: poprawność rzeczową, zamysł kompozycyjny, spójność lokalną tekstu, styl tekstu, poprawność językową i poprawność zapisu.

Wybierając temat pierwszy, aby zrealizować kryteria A i B oceny wypowiedzi argumentacyjnej, maturzysta powinien po zapoznaniu się z dołączonym tekstem określić główny problem, jaki podejmuje autor i przedstawić interpretację tego problemu w szerszym kontekście. Uzasadniając własne stanowisko, należało wykazać się znajomością innych tekstów kultury i umiejętnością ich właściwego doboru. Uzasadnienie odczytania głównej myśli załączonych tekstów wymagało od zdającego ukazania jej w szerszym kontekście zjawisk obecnych w kulturze litewskiej, europejskiej czy światowej.

Poniżej zamieszczono przykład wypracowania z języka ukraińskiego (temat 1.), w którym zdający zawarł poprawne określenie problemu – zgodne z tekstem i pełne, stanowisko zostało ocenione jako adekwatne, ale niepełne, pozbawione pogłębionej argumentacji. Pozostałe kryteria zostały ocenione na maksymalną liczbę punktów.

Тайне має значення бачити на сцені
наших Мей іхасі гінах братів. Як правильно
презентувати його наші, підписати, що ми
дуже хочемо абухити нашого організу.
Звісно, ми розуміємо, що не ми є, як по-
правді, а і ми. Тайне має нам може
робити бачити перед очима наших мамин,
які залишилися в місті, де вони працюють
на своїх, яких зрозуміло з нами. Це
важливо, щоб ми не забули про
наші мови, працюючи на своїх зібраннях
своїх. Також саме наші є нашим дітями,
які працюють за нами наші на бізнес, які
залишилися від нас. Також працюють на нас, що
було, щоб на наших.
Тайне про значення наших, наших мамин,

...kui namy big w ogy an tadyi, eka tyja equora
 pignos uogwos dora d. e tyja u. nari emu, boia
 zabryg zrenyobys uoban. Cane nari emu znyuz
 udepnancie b unyze na zmaxymu wyabgy.

Y granicami C. Klaga naryga doryga renk-
 zie kuni. Tyda upite burzys b doryg, eiga
 unyzo. Bas nryne tunc dymamie nra dora
 poryg, uobin iema nary. gte ni. bance
 zaryne. Inprie konyko iema, konyoi naryne
 naryne a dora dymamie. Yi nary z uny
 unyzo naryne a dora zaryne i aye kix ne na
 naryne. e naryne naryne naryne. Taryne
 pite naryne naryne, ne b naryne naryne naryne
 na dora naryne naryne naryne naryne.

Y kuni T. de Bani, "Klor Capi" naryne naryne
 naryne. Ogy naryne doryne naryne
 zaryne b naryne naryne naryne. Capi naryne
 naryne dora naryne na zaryne naryne
 naryne naryne naryne, naryne naryne naryne naryne
 naryne naryne naryne z naryne na naryne,
 naryne naryne naryne b naryne naryne naryne
 naryne. Z naryne naryne z naryne naryne naryne naryne
 naryne naryne naryne naryne naryne naryne naryne
 naryne, naryne naryne naryne naryne i naryne naryne.
 B naryne naryne naryne naryne naryne naryne naryne
 naryne b naryne naryne naryne naryne, naryne naryne

7
Habim narai usoragu gromel kuu qm mro,
us su se nabrqubau nauror, usyban
me, us mafro.

Odbano qm usm, nau'emo se nqeka
qm roqin, exu zqyqz se mat zi usro,
exu, naurulo, e i usou se farma ma
se znato, qm se se usorac iu bqmato za
yse, us bau zpadnu.

Poniżej zamieszczono przykład wypracowania w języku litewskim, w którym wszystkie kryteria oceniono na maksymalną liczbę punktów.

Jonas Mekė bei Evelina Lymanaitė kalba apie tai, kad per praėjusį šimtmetį iš Lietuvos išvyko labai daug tautiečių. Vieni išvažiuoja mokytis, kiti buvo išveisti į Sibirą bei kurias sugrįžę ^{paršviečia} tą tautą teigiamo, kiti neigiamo. Jonas Mekė sako, jog tai natūralus procesas, nes kiekvienas žmogus priima naują kultūrą ir stengiasi prisitaikyti prie vietinių šalių. Lymanaitė perteklinis, priveda prie to, kad tautos sunaikina savo tradicijas, taigi bei žemes. Pasakojys yra išsibarsčius daugiau kaip milijonas Lietuvos tautiečių ir jų galimybių. Nėra visai ta, kad lietuviai labai daug išvyko, kad Jonas Mekė sako, jog vistiek galima kalbėti apie lietuviškumą, nes kiekviena šalis egzistuoja ten, kur ji yra geografiškai. Šalis medžiaga yra jos žmonės, istorija, archyvai, tautiniai eventys. Kiekvieną tauta gali turėti, keisti, dėl įvairių vidinių bei išorinių šalių. Lietuviškai, kurie išvažiuoja mokytis, sugrįžę paršviečia viską geriau, ko rada kitose šalyse. Žmonės, kurie buvo išveisti į Rytus, į Sibirą kaip pat sugrįžta iš to paršviečia. Taip atsitinka visose šalyse, nes kiekvienas žmogus prisitaiko prie paibitimų, naujų technologijų. Daugelis sako, kad yra ir žmonių, kurie nesutinka prisitaikyti ir laikosi senųjų tradicijų, kurios keičia naujais. Jonas Mekė mą

mynu, pati didžiūnias pasaulio problema šiandien yra
 gyventojų perteklius. Žmonių skaičius sparčiai auga, to
 dėl jam reikia visko vis daugiau. Norint tai pagaminti,
 tautos amžikina senosias tradicijas met tas esančias la-
 bai giliai. Nepaisant keistų situacijų, kuriose mokyma
 žemė, gentys, civilizacijos, tautos Lietuva dar tebeegzist-
 uoja. Sutinku su Jano Kuba bei Euklino Čičonų
 teigimu, nes iš tikrųjų Lietuva palieka vis daugiau
 žmonių. Dauguma išvažiuoja savo namus mokytis, bet yra
 ir tokie, kurie buvo priversti išvėsti į Jutą, į Sibirą.
 Ksi kurie žmonės norintai prisitaikyti, pamiršta apie
 senasias tradicijas ir priima naujasias, dažnai kitas
 tautas.

Dauguma žmonių, kitos tautos įtaka, negalbi
 protėvių tradicijų, ~~siųf~~ ^{persivertę} sugrįžę į tėvynę ~~ir~~ ^{to}
 neįjima. Yra Simanaitės romano „Vilius Korolius“
 pagrindinis veikėjas taip pat ~~ir~~ susidurs su kita
 tauta pakite ~~su~~ vertybes, kuriomis vadavosi senoliai.
~~W~~ Vokėiams uėimus. Tačiau Lietuva vis daugiau
 kliaiu buvo ~~matyti~~ ^{matyti} šios tautos įtaka. Atiroda dau-
 giau vokėių mokytojų, darbuotojų, parduėjų. Kur tik
 kensitum, visur sutiksi vokėti. Vilius Korolius
 norėdamas prisitaikyti prie šios tautos pradėjo elgtis
 kaip jie, nesilaikė protėvių tradicijų. Pradėjo
 vartoti daug vokėškų žodžių, mūšikų plaukus

kaip volietis, ^{čia} mesioj kataraiški kaip jie. Vilnius net
 savo žimui davi voliško vardo. Nors veikėjo tvei
 bei protėvai nuo pat možens, moki Vilij, vis, svarbiau
 sis tradicijis, susidurus su kita tauta viskas majo
 veltis, bet tai buvo neišvengiamo, kai visua kur tik
 išidavai susitikdavai volietis. Didele įtaka Viliaus
 kultūrijimui turėjo p. taur pat. jo dėdi Tautrimas
 bei teta Anė. Jie buvo išvykę iš Lietuvos, bet
 kiekieną kartą kai grįždavo skelbdavo voliečių pro
 mosimo. Jie išvesinavę iš ten pas mesilanki tradicijis,
 nes menė, jog voliškos yra „modernios“. Anė net
 per savo tva laidotuves mokijs, jog kuniąs viltis,
 voliečių, nes jai ^{šio kelio} virstas labiau buvo „prie širdis“.
 Vilius išvykęs į kora, suprasias taip pat pasivėsi
 iš to neigiamo. Veikjas pradėjį nėsindinėti kūr
 klabanda, tapo dar labiau drąjingas ^{bei sūvėstis} savo žmonai
 bei motinai.

Šiandien vis daugiau žmonių išvyksta į kitą
 šalį, kur kitos kultos įtakos dėka pamišta epie
 senosios tradicijos ir priima naujasias. Komau, jog
 tai bloga sąlykė, bet tuo pačiu natūralus proce
 sos, nes kiekvienas išvykęs svetur nori prisitaikyti
 prie kitos šalies. Tačiau reikia ~~is~~ atsiminti, kad
 nevalia leisti ~~į~~ protėvių tradicijis, nes tai yra
 mūsų kultos, kurio dėka išlikome žeme, kalbą

Zadaniem maturzysty, który wybrał temat 2., było przedstawienie koncepcji interpretacji porównawczej dwóch tekstów poetyckich oraz uzasadnienie odczytania sensów obu utworów. Niezależnie od wyboru tematu zdający pisali wypracowanie o charakterze argumentacyjnym, liczące co najmniej 300 słów. Z języka litewskiego wiersze Marcelijusa Martinaitisa *Kaip Kukutis protą atgavo* i *Kukutis savo laidotuvėse*. Napisanie wyczerpującej analizy porównawczej dwóch tekstów poetyckich okazało się dla zdających umiarkowanie trudne.

Podsumowanie

Wyniki egzaminu maturalnego z języków mniejszości narodowych oraz języka kaszubskiego były porównywalne. Odsetek sukcesów był bardzo wysoki.

1. We wszystkich trzech arkuszach z języków mniejszości pojawiło się zadanie wymagające napisania streszczenia do zamieszczonych tekstów. Dla zdających egzamin z języków białoruskiego i litewskiego było to zadanie umiarkowanie trudne, a dla zdających język ukraiński – łatwe. Właściwa selekcja i dobór informacji oraz zachowanie spójności własnego tekstu decydowały o poprawnym wykonaniu zadania.
2. Najwięcej trudności sprawiły zdającym zadania sprawdzające znajomość gramatyki oraz świadomość językową zdających, np. wyznaczenie gatunku tekstu, nazwanie cech stylu tekstu lub cech gatunkowych tekstu. Zdający potrafili w znakomitej większości określić styl tekstu (język białoruski i kaszubski), natomiast nie umieli podać jego cech. Symptomatyczny jest brak umiejętności funkcjonalnej analizy języka tekstów publicystycznych.
3. Zadania sprawdzające rozumienie tekstu na poziomie znaczeń, w tym wyszukiwanie informacji podanych wprost, określanie głównej myśli akapitu, lub grupy zdań, okazały się dla zdających łatwe.
4. W tworzeniu wypowiedzi argumentacyjnej w języku narodowym – rozprawki czy interpretacji wiersza – poziom realizacji poszczególnych kryteriów oceny był podobny. We wszystkich trzech językach za realizację kryterium A i B zdający otrzymali wyższe oceny niż za realizację kryteriów związanych z oceną poprawności języka, w tym za pisanie poprawne pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym. Podobnie kształtowały się oceny umiejętności pisania własnego tekstu zdających przystępujących do egzaminu na poziomie rozszerzonym.